

Dosarul nr. 3ra-1390/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Gheorghe Stratulat)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vladislav Clima, Ecaterina Palanciuc, Ala Malii)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Sveatoslav Moldovan
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Afacerilor Interne,
reprezentat de Tatiana Danuța,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Constantin Fulger împotriva Ministerului Afacerilor Interne și
Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la obligarea recalculării și
stabilirii pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a casat integral hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru și s-a pronunțat o decizie nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă
de Constantin Fulger,

constată:

La 23 martie 2016, Constantin Fulger a depus cerere de chemare în judecată
în procedura contenciosului administrativ împotriva Ministerului Afacerilor Interne
și Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la obligarea recalculării și
stabilirii pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii a invocat că, în perioada anilor 1997-2014 a activat în
cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie a organelor
afacerilor interne.

În baza ordinului Inspectoratului General al Poliției nr. 315-f, la 29 mai 2014,
a fost concediat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i calculată la 10
septembrie 2015 vechimea în muncă inclusiv serviciul militar de 17 ani 02 luni și
07 zile.

La 10 februarie 2016, s-a adresat Inspectoratului General al Poliției al
Ministerului Afacerilor Interne cu cerere prealabilă, și în temeiul pct. 8 lit. d) din
Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 a solicitat efectuarea
recalculării vechimii în muncă în baza datelor înscrise în carnetul de muncă după
cum urmează: 06 noiembrie 1995 – 31 mai 1997 serviciul militar în Forțele
Armate ale Republicii Moldova; 20 noiembrie 1997 – 14 decembrie 1998 serviciul
în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 09 decembrie 2002 – 28

ianuarie 2008 serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiție; 29 ianuarie 2008 – 29 mai 2014 MAI, polițist al izolatorului de detenție provizorie.

Totodată a solicitat la stabilirea vechimii în muncă să se țină cont de prevederile ordinului MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004 precum și Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 pe dosarul nr. 4ac-16/14 la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Didenco împotriva Ministerului Afacerilor Interne privind recalcularea vechimii în muncă și stabilirea pensiei.

La 04 martie 2016, a recepționat răspunsul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne nr. 34/3- F32/16 din 29 februarie 2016, prin care i s-a comunicat că cererea înaintată este imposibil de realizat din lipsa temeiului legal, necorespunderea cerințelor art. 13 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Consideră că răspunsul contravine prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Ordinului MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004, care prevăd expres calcularea vechimii în muncă cu avantaje calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie din care a activat.

Constantin Fulger a solicitat instanței de judecată obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i recalculeze și stabilească pensia pentru vechime în muncă cu avantajele de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie.

Prin hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Fulger.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să recalculeze și să stabilească pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioadele: 06 noiembrie 1995 – 30 mai 1997 serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 – 14 decembrie 1998 serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 09 decembrie 2002 – 28 ianuarie 2008 serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 29 ianuarie 2008 – 29 mai 2014 serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (vol. I, f.d. 58, 60-65).

Prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 92, 93-99).

Prin decizia din 27 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 117-123).

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Constantin Fulger.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției să recalculeze lui Constantin Fulger și să-i stabilească pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 29 ianuarie 2008 până la 29 mai 2014, serviciul în cadrul

Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției (vol. I, f.d. 148, 149-165).

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției și Constantin Fulger, s-a casat decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 202-208).

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

S-a casat hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o decizie nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Constantin Fulger.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să recalculeze și să stabilească lui Constantin Fulger pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioadele: 06 noiembrie 1995 – 30 mai 1997 serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 – 14 decembrie 1998 serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 09 decembrie 2002 – 28 ianuarie 2008 serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 29 ianuarie 2008 – 29 mai 2014 serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

S-au respins ca neîntemeiate pretențiile lui Constantin Fulger formulate împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI (vol. II, f.d. 12-13, 14-27).

La 22 octombrie 2019, Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța a depus la Curtea Supremă de Justiție recurs motivat împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii din 17 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Constantin Fulger (vol. II, f.d. 40-42).

În motivarea recursului a invocat *inter alia* că nu i-a fost notificată decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 04 februarie 2019, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere prin care a solicitat eliberarea copieii deciziei instanței de apel, însă până la data declarării recursului nu i-a fost eliberată copia deciziei.

Despre decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a aflat abia la 08 octombrie 2019, când a fost depusă spre executare de către Constantin Fulger.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a

prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Însă, având în vedere că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 12 decembrie 2018, până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, admisibilitatea cererii de recurs urmează a fi examinată prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Articolul 433 din Codul de procedură civilă prevede la lit. b) că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că, la 12 decembrie 2018, a fost pronunțată decizia Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea din 17 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o decizie nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Constantin Fulger (vol. II, f.d. 12-13, 14-27).

Extrasul din cutia poștală electronică (mailbox) cu adresa „valentin.vatavu@justice.md” atestă *indutabilis* că, la 15 ianuarie 2019, ora 19.07, decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Ministerului Afacerilor Interne la adresa de e-mail „mai@mai.gov.md” și Inspectoratului General al Poliției al MAI la adresele de e-mail „igp@igp.gov.md” și „marina.birlea@igp.gov.md” (vol. II, f.d. 28).

Din conținutul informației plasate pe portalul instanțelor naționale de judecată se atestă că, decizia motivată din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost plasată și publicată la 16 ianuarie 2019 [https://cac.instante.justice.md/ro/court-decisions?dossier_number=02-3a-20717-09102018&type=Any&apply_filter=1].

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web menționată supra, urmează a fi precizat că această modalitate este prevăzută expres în punctele 7-8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Punctul 17 din același Regulament stipulează că, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Posibilitatea de a notifica hotărârile judecătorești prin publicarea lor pe portalul instanțelor naționale de judecată este instituită și la articolul 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care în redacția în vigoare la 12 decembrie 2018 statua că, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău abia la 22 octombrie 2019, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta fiind unul de decădere și nesusceptibil restabilirii, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului că, decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a parvenit la Ministerul Afacerilor Interne abia la 08 octombrie 2019, când a fost depusă spre executare de creditorul Constantin Fulger.

Din amprenta sigiliului aplicată pe partea din față a copertei dosarului rezultă că, la 17 ianuarie 2019, acesta a parvenit pentru arhivare de la Curtea de Apel Chișinău la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin scrisoarea Judecătoriei Chișinău nr. bir.217 din 25 ianuarie 2019 în adresa Ministerului Afacerilor Interne a fost expediată copia deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pentru executare conform Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (vol. II, f.d. 30).

Conform avizului de recepție a corespondenței DS2035135974AS, decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Ministerului Afacerilor Interne la 30 ianuarie 2019 (vol. II, f.d. 31).

Indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate comportamentul pasiv și indiferent al recurentului.

Ministerul Afacerilor Interne trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de pârât și apelant în procedura în apel.

În acest context sunt relevante prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care stipulează că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor și obligațiilor procedurale, prezumă că partea trebuie la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și la intervale rezonabile de timp să se intereseze despre decizia motivată a instanței de apel, întru respectarea termenelor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de a ataca decizia instanței de apel.

Prin urmare, recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina că, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În atare circumstanțe, declararea recursului Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța.

Conform art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de Tatiana Danuța, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Sveatoslav Moldovan

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru